

LIETUVOS ŪKININKŲ SAJUNGA

XL-ojo SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJA

2026 m. gegužės 22 d.

Lietuvos ūkininkų sąjungos suvažiavimo dalyviai, vertindami

- tai, kad Vyriausybė ir Seimas žemės ūkio ir maisto ūkio politiką pripažino strategiškai svarbia nacionaliniam saugumui, užtikrinant šalies gyventojų apsirūpinimą maisto produktais;
- blogėjančią ūkių ekonominę situaciją: mažėjančią pelningumą, augančią mokesstinę ir administracinę naštą, brangstančius energetinius išteklius, trąšas bei kreditavimą - dėl ko grūdų ir pieno sektoriai jau kelerius metus patiria sistemingą krizę;
- Europos Sąjungos žaliojo kurso ir klimato politikos įgyvendinimą, kuris vykdomas neįvertinus ekonominių pasekmių maisto gamybai ir Lietuvos ūkių konkurencingumui;
- Europos Sąjungos institucijų planą naujam finansiniam laikotarpiui įsteigti naują bendrą fondą – Europos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, žuvininkystės ir jūrų reikalų, klestėjimo ir saugumo fondą - ko pasekmė bus sumažėjusios lėšos skirtos Bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimui, o iššūkių žemės ūkyje tik didės;
- geopolitinę situaciją ir kilusių krizių poveikį trąšų, kuro bei logistikos kainoms,

konstatuoja, jog Lietuvos žemės ūkis šiuo metu yra ypatingai sudėtingoje situacijoje ir dideliame neapibrėžtume, vis dar žemo konkurencingumo ES ir kol kas Lietuvoje vis dar išlieka tik deklaratyviai strateginiu sektoriumi, tačiau praktiniai sprendimai dažnai silpnina vietinę maisto gamybą, mažina ūkių konkurencingumą ir stabdo investicijas į sektorių.

Jeigu nebus priimti neatidėliotini sprendimai, dalis Lietuvos ūkių artimiausiu metu susidurs su rimtais finansiniais sunkumais, bus priversti trauktis iš gamybos, o valstybė rizikuoja prarasti konkurencingą vietinę maisto gamybą.

Todėl REIKALAUJAME:

1. Dėl konkurencingumo ir mokesstinės aplinkos

- **ATSISAKYTI** suplanuoto spartaus kuro, skirto žemės ūkiui, akcizo ir CO2 dedamosios didinimo; siekti PADKM (CBAM) mechanizmo peržiūros arba jo poveikio kompensavimo žemės ūkiui, didinti trąšų kainodaros skaidrumą bei numatyti realias kompensacijas ūkininkams dėl ženkliai išaugusių trąšų, kuro ir palūkanų kaštų.
- **PLĖSTI** ILTE garantijų, lengvatinio kreditavimo, palūkanų kompensavimo (ne tik *de minimis* priemonės ribose) ir apyvartinių lėšų finansavimo priemones.
- **PERŽIŪRĖTI** žemės mokesčių verčių nustatymo principą ir sustabdyti neproporcingą žemės ūkio paskirties žemės verčių didinimą. Sparčiai augančios žemės vertės daugelyje vietovių nebeatitinka realių ūkininkų pajamų ir žemės ūkio veiklos pelningumo. Dėl to žemės mokesčiai ūkiams tampa neadekvačiu. Būtina iš esmės peržiūrėti žemės verčių

nustatymo principą, siejant jį su žemės našumu ir realiomis žemdirbių ekonominėmis galimybėmis.

2. Dėl realių veiksmų mažinant biurokratinę naštą žemės ūkyje

- PERŽIŪRĖTI IR SUPAPRASTINTI statybos reglamentavimą, taikomą žemės ūkio paskirties statiniams.
- ATSISAKYTI perteklinių, privalomų ir realios naudos neteikiančių mokymų ūkininkams bei pertvarkyti mokymų ir konsultavimo sistemą pagal ūkininko pasirinkimo principą.

3. Dėl žemės ūkio sektoriaus krizių valdymo

- UŽTIKRINTI sąžiningesnį vertės pasidalijimą maisto grandinėje tarp gamintojų, perdirbėjų ir prekybos tinklų, viešinant galutinio produkto kainos dalį, tenkančią ūkininkui;
- įvertinti atsiskaitymo tarp supirkėjų ir ūkininkų praktiką, užkardyti supirkėjų piktnaudžiavimą bei numatyti sąžiningą atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją tvarką terminų reglamentavimą, trumpinant iki 30 dienų;

4. Dėl aplinkosaugos ir gamtos atkūrimo politikos

- bet kokie ūkinės veiklos ribojimai turi būti lydimi adekvačių ir ilgalaikių kompensacijų; gamtos atkūrimo priemonės privalo būti pagrįstos mokslu, ekonominiu vertinimu ir įgyvendinamos savanoriškumo principu;
- maisto gamybai naudojami žemės plotai negali būti mažinami, neįvertinus poveikio šalies ekonomikai, regionų gyvybingumui ir ūkių konkurencingumui.
- didėjantys žemės ūkio veiklos apribojimai ir dažnėjantis žemės nuosavybės nusavinimas valstybės poreikiams menkina pasitikėjimą privačios nuosavybės teise ir ūkininkavimo veiklos tęstinumu.

Atkreipiame dėmesį į prastėjančią ūkininkų psichologinę būklę, kurią lemia ne tik finansinis nestabilumas dėl produkcijos supirkimo kainų, nepadengiančių savikainos, bet ir teisėkūros neapibrėžtumas, politikos nepastovumas, auganti biurokratinė našta ir nuolat keičiami reikalavimai veiklai, kylančios rizikos dėl kintančio klimato, neigiamas žemės ūkio sektoriaus vaizdavimas viešojoje erdvėje ir emocijomis grįstas visuomenės spaudimas, kurstomas prisidengiant žaliuoju kursu.

Lietuvos ūkininkų sąjunga pabrėžia, kad žemės ūkis nėra tik verslo šaka. Tai valstybės maisto saugumo, regionų gyvybingumo ir nacionalinio stabilumo pagrindas. Sprendimai, silpninantys vietinę maisto gamybą ir ūkių konkurencingumą, ilgainiui tampa grėsme visai valstybei.

Raginame Lietuvos Respublikos atsakingų institucijų vadovus bei politikus atsižvelgti į Lietuvos ūkininkų sąjungos keliamus reikalavimus ir nedelsiant imtis priemonių, sprendžiant įsisenėjusias ir naujai kylančias, neretai pačių biurokratų sukurtas, problemas.

Pasiliekame teisę panaudoti visas įstatymais numatytas priemones, kad būtų apginti ūkininkų interesai ir įgyvendinti jų teisėti lūkesčiai.